

DALIBOR COUFAL

Život s cejchem pétépáka

Dalibor Coufal se narodil v roce 1930 v Hrušovanech nad Jevišovkou. Po mnichovském diktátu se jeho rodina nuceně přestěhovala do Brna, protože Hrušovany byly coby Sudety obsazeny Německem. Od předškolního věku Dalibor cvičil v Sokole, cvičil i na všesokolském sletu. V roce 1946 vstoupil do Československé strany národně socialistické. Po maturitě na reálném gymnáziu začal v roce 1949 studovat na Vysoké škole technické Dr. Edvarda Beneše v Brně. Pro své politické názory a členství v ČSNS byl v roce 1953, dva měsíce před závěrečnými zkouškami, ze studia vyhozen. Nesplňoval prý předpoklad, že bude dobrým socialistickým inženýrem.

Pétépáky lépe postřílet

Krátce poté musel narukovat na vojnu. A protože byl zařazen mezi „socialismu nebezpečné živly“, byl povolán k PTP-VTNP, pomocným technickým praporům – vojenským táborům nucených prací. Ty měly sloužit k převýchově nepřátel socialismu, jimž v žádném případě nemohla být svěřena zbraň, i jako zdroj levné pracovní síly. Dalibor Coufal pracoval v uhelných dolech, nejprve ve Smečnu na dole Nejedlý, později byl převelen do Stochova na důl Nosek. Fářalo se šest dní v týdnu ve třisměnném provozu. Vyfáráním ale nic nekončilo. Na ubytovně často následovalo politické školení v mnohdy svérázném pojetí přednášejících velitelů. Někteří důstojníci se chovali k mužstvu velmi hrubě a soustavně jej ponižovali. Jiní se snažili získat si respekt vyhrožováním a výroky o tom, že by takové lidi bylo nejlépe postřílet. Jak sám Coufal uznává, našli se tací, kteří se chovali docela přátelsky. Snaha o politické převychování však byla naprosto marná. Obecně je možno říci, že měla naprosto opačný výsledek. Vztahy mezi pétépáky byly také jiné než u běžných vojenských útvarů. Šikana mezi nimi neexistovala. Bylo jedno, zda šlo o syna kulaka, fabrikanta nebo vyhozeného vysokoškolačka. Mnohé kamarádké vztahy přetrvaly dodnes.

Kádrově poznamenaný

Tvrdá práce Coufalovi nevadila, byl sportovec zvyklý na fyzickou námahu. Vystát ale nemohl soustavné výroky velitelů o tom, že jsou „vyvrhelové společnosti, kteří jsou dobří jen na hrubou práci, a pokud se politicky nezmění, na návrat do civilu mohou zapomenout.“ Koncem roku 1954 Coufal onemocněl infekční žloutenkou, po léčení byl převelen k lehkému PTP do Rajhradu. Po zhoršení zdravotního stavu a dalším léčení byl v květnu 1955 propuštěn do civilu. Mohl dokonce dokončit studium. Poté nastoupil do Královopolské strojírny, kde pracoval až do odchodu do důchodu. Po návratu z PTP panu Coufalovi ovšem zůstala nálepka politicky nespolehlivé osoby. Kvůli tomu byl celý život až do sametové revoluce v roce 1989 „kádrově poznamenaný“.

Za štěstí považuje alespoň to, že mohl pracovat ve svém oboru – práce ho bavila, a proto i potíže s režimem snášel dobře. Vedoucí funkce mu soudruzi nesvěřili, ale protože byl schopný, dostal se i přes „cejch pétépáka“ na služební cesty do zahraničí, hlavně do Sovětského svazu. V dobách „tání“ se dostal dokonce i na Západ, vždy samozřejmě v doprovodu kádrově prověřené osoby, spolupracovníka či přímo pracovní-

ka StB. Coufal i nadále věřil, že komunistický, nelidský a prolhaný totalitní režim musí jednou skončit. „Všechny totalitní režimy jsou zaměřeny na to, aby lidi oblbovaly a lhaly. Tím se udržují u moci,“ podotýká Coufal.

Nové zklamání z politiky

Už v roce 1968 přišel první pokus ustavit organizaci sdružující bývalé pětépáky, 21. srpen a následná normalizace tuto snahu ukončily. Teprve v roce 1990 vznikly Český a Moravskoslezský svaz PTP a Ústřední rada PTP. Prapory PTP prošlo za dobu jejich existence, od září 1950 do května 1954, 50 až 60 tisíc mužů. Dnes je organizováno přibližně pět tisíc členů. Svazy i nadále pomáhají svým členům a jejich vdovám v sociální a právní oblasti. Pan Coufal je v současné době předsedou městské organizace Brno a členem vedení Moravskoslezského svazu PTP.

Navzdory tomu, že členství v Československé straně národně socialistické stálo na počátku jeho problémů, Coufal zůstal po celou dobu jejím členem a po listopadu 1989 se stal i členem jejího ústředního výboru. Měl za to, že vývoj směřuje k návratu toho dobrého z poměrů první republiky. Angažoval se silně politicky, kandidoval ve volbách. Pro nesouhlas s vývojem domácí politiky se ale funkcí ve straně vzdal a v roce 1994 z ní zcela vystoupil. Nabyté svobody se snažil do sytosti užívat. Například tím, že začal pravidelně jezdit lyžovat do Alp, jež až do roku 1990 znal jenom z rakouské televize.

Studentský tým: Natálie Kozlovská, Andrea Winklerová, Zuzana Richterová, Jiří Antonovič

Pedagožka: Monika Svobodová

Základní a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

”

Všechny totalitní režimy jsou zaměřeny na to, aby lidi oblbovaly a lhaly. Tím se udržují u moci.

— DALIBOR COUFAL

“

Publikace vychází v rámci projektu Příběhy bezpráví společnosti Člověk v tísní, který prostřednictvím filmových projekcí, diskusí s pamětníky, historiky či filmaři, studentských týmových projektů, výstav, publikací a dalších aktivit přibližuje žákům a studentům českých škol naši předlistopadovou historii.

Autor textů Příběhy vzdoru: Adam Drda

Ředitel projektu: Karel Strachota

Koordinátorka projektu: Kateřina Saporová

Archivní dokumenty: Archiv bezpečnostních složek, Knihovna Národního muzea, Libri prohibiti, Národní archiv, Ústav pro studium totalitních režimů, soukromé sbírky

Fotografie: Lukáš Bíba, Jan Bigas, Tom Čoudil, Karel Cudlín, Lukáš Houdek, Lubomír Kotek, Kryštof Kříž, Josef Rabara, Karel Strachota, Markéta Šedivá, Martin Vočadlo

První vydání, Praha 2014.

(Text Příběhy vzdoru vychází z publikace Příběhy bezpráví – Příběhy vzdoru vydané v roce 2009)

Editor textů Příběhy bezpráví – z místa, kde žijeme a Cena Příběhů bezpráví: Robert Břešťan

Redakční úprava: Bohumila Beranová

Jazyková úprava: Dagmar Mertová

Grafická úprava a sazba: >o< Mowshe

Dále spolupracovaly: Markéta Břešťanová, Linda Šilingerová, Tereza Pelechová

Tisk: ?doplníme, až u korektur

© Člověk v tísní, o. p. s.

Všechna práva vyhrazena

ISBN: 978-80-87456-48-4

PŘÍBĚHY BEZPRÁVÍ

Člověk v tísní, o. p. s., Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2

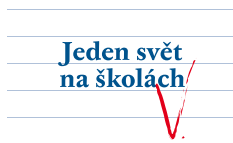
info@pribehybezpravi.cz, www.pribehybezpravi.cz, www.jedensvetnaskolach.cz

Podpora a spolupráce:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt „PŘÍBĚHY BEZPRÁVÍ – podpora výuky moderních československých dějin s využitím audiovizuálních prostředků a moderních médií“ (reg. číslo: CZ.1.07/1.1.00/26.0103) je financován z prostředků Evropského sociálního fondu – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu České republiky.

JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

Člověk v tísni, o. p. s.

Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2

www.jsns.cz

e-mail: jsns@jsns.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt „PŘÍBĚHY BEZPRÁVÍ – podpora výuky moderních československých dějin s využitím audiovizuálních prostředků a moderních médií“ (reg. číslo: CZ.1.07/1.1.00/26.0103) je financován z prostředků Evropského sociálního fondu – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu České republiky.